

МЕМОРАНДУМ СПІВПРАЦІ

між усіма учасниками освітнього процесу

Запорізької гімназії № 3 Запорізької міської ради –

педагогами, учнями, батьками

м. Запоріжжя

2021

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Ми, педагоги, батьки та учні, Запорізької гімназії №3 Запорізької міської ради, підписанням даного Меморандуму засвідчуємо, що діємо на засадах паритетності та рівноправності у взаємовідносинах і спрямовуємо зусилля на ефективне співробітництво щодо результативної реалізації концептуальних засад Нової української школи, пов'язаних із педагогікою, що ґрунтується на партнерстві між учнем, учителем та батьками, а також на взаємовідповідальності всіх учасників освітнього процесу за подальше вдосконалення освітнього простору гімназії, орієнтованого на всебічний розвиток особистості як найвищої цінності суспільства

Плідна співпраця між усіма учасниками освітнього процесу ґрунтується на таких **твердженнях:**

- «Всі люди народжуються вільними і рівними у своїй гідності та правах. Вони наділені розумом і совістю і повинні діяти у відношенні один до одного в дусі братерства», – **Загальна декларація прав людини, ст. 1.**

- «Освіта повинна бути спрямована на повний розвиток людської особи і збільшення поваги до прав людини і основних свобод», – **Загальна декларація прав людини, ст. 26;**

- «Найкраще забезпечення інтересів дитини має бути керівним принципом для тих, хто несе відповідальність за її освіту і навчання», – **Декларація прав дитини;**

- «Метою освіти є всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, її талантів, інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, формування цінностей і необхідних для успішної самореалізації компетентностей, виховання відповідальних громадян, які здатні до свідомого суспільного вибору та спрямування своєї діяльності на користь іншим – людям і суспільству...», – **Закон України “Про освіту” (№ 2145-VIII від 05.09.2017року).**

Ми, вчителі, батьки й учні, виходимо з того, що:

- головним принципом співпраці всіх учасників освітнього процесу є принцип **дитиноцентризму**, тобто орієнтація на потреби учня;

- освітній процес ґрунтується на **співпраці вчителів, батьків та учнів**. Саме взаємодія в межах трикутника “учень-учитель-батьки” створює простір для сучасної ефективної освіти;

- в основу співпраці між усіма учасниками освітнього процесу мають бути покладені принципи **педагогіки партнерства** як складової концепції Нової української школи (НУШ):

- повага до особистості;
- доброзичливість і позитивне ставлення;
- довіра у відносинах;
- діалог – взаємодія – взаємоповага;
- розподілене лідерство (проактивність, право вибору та відповідальність за нього, горизонтальність зв'язків);
- принцип соціального партнерства (рівність сторін, добровільність прийняття зобов'язань, обов'язковість виконання домовленостей).

- взаємодія між усіма учасниками освітнього процесу ґрунтується на принципах **рівноправності, толерантності, академічної доброчесності, неприпустимості булінгу та психологічного насилля;**

- **співпраця** має відбуватись на засадах обов'язковості розгляду пропозицій сторін; пріоритету узгоджувальних процедур; прозорості, відкритості та гласності; обов'язковості дотримання досягнутих домовленостей; взаємної відповідальності сторін;

- усі учасники освітнього процесу, включно з неповнолітніми дітьми, відповідно до їхнього віку користуються **правами і свободами**, зазначеними в Конституції України;

- дії та поведінка всіх учасників освітнього процесу в шкільному просторі та поза ним ґрунтуються на **повазі до прав людини, прав дитини та дотриманні чинного законодавства України**.

РОЗДІЛ 1. ПРАВИЛА ТА РЕГЛАМЕНТИ

Ми, *педагоги, батьки та учні*, виходимо з того, що:

в Запорізькій гімназії №3 Запорізької міської ради діють правила, які базуються на Законах України, постановах Кабінету Міністрів України, наказах Міністерства освіти і науки України, органів місцевого самоврядування та Статуті гімназії, на загальнолюдських цінностях, принципах демократії та прозорості в ухваленні рішень, рівного доступу до всіх послуг, поваги до різноманітності культур.

Правила та регламенти гімназії розроблені за участі всіх учасників освітнього процесу закладу, узгоджені з педагогічною радою, Радою гімназії, *учнівським парламентом та батьківською радою*.

1.1. Робота громадського самоврядування в Запорізькій гімназії №3 Запорізької міської ради

Заклад є осередком місцевої громади, метою існування якого є освіта та всебічний розвиток здобувачів освіти, а також осередком спілкування і співпраці для місцевої громади.

Низка засадничих рішень у житті закладу, які не суперечать чинному законодавству, може ухвалюватися на засадах громадського самоврядування відповідно до ст. 28 Закону України «Про освіту», у якій зазначено: «Громадське самоврядування в закладі освіти - це право учасників освітнього процесу як безпосередньо, так і через органи громадського самоврядування колективно вирішувати питання організації та забезпечення освітнього процесу в закладі освіти, захисту їхніх прав та інтересів, організації дозвілля та оздоровлення, брати участь у громадському нагляді (контролі) та в управлінні закладом освіти в межах повноважень, визначених законом та установчими документами закладу освіти».

Вищим колегіальним органом громадського самоврядування в Запорізькій гімназії №3 Запорізької міської ради (далі – Запорізька гімназія №3) згідно зі Статутом є загальні збори (конференція) колективу, яка формується з представників учнівського самоврядування, педагогів та батьків і скликається не менш 1 разу на рік

- Для вирішення поточних питань життя Запорізької гімназії №3 обирається **Рада**, яка формується з представників усіх учасників освітнього процесу. Вона збирається за потреби.

- **Батьківська рада** створюється із представників батьківської громади кожного класу з метою захисту законних інтересів своїх дітей, а також надання допомоги педагогічному колективу з питань реалізації освітніх завдань і діє на основі Положення про батьківську раду.

- **Педагогічна рада** є постійно діючим колегіальним дорадчим органом управління закладом освіти.

- **Учнівське самоврядування гімназії** – це дієвий структурний підрозділ, який сприяє самореалізації учнів, орієнтує їх на досягнення соціально корисної мети, забезпечує захист прав дітей, відвертає увагу від асоціальних форм поведінки, заповнює позаурочний простір цікавими та змістовними справами. **Він діє на основі Статуту учнівського самоврядування.**

Показником дієвості громадського самоврядування в гімназії є налагоджені механізми зворотнього зв'язку: забезпечена можливість для обговорень, питань, петицій, голосувань, створення «банку пропозицій та ідей» тощо, врахування запитів і пропозицій у подальшій роботі. Керівництво гімназії сприяє виявленню громадської активності та ініціативи учасників освітнього процесу, їх участі в житті закладу.

Запорука плідної роботи громадського самоврядування в Запорізькій гімназії №3 – максимальна залученість усіх членів спільноти та ефективна комунікація між ними. Канали комунікації у гімназії:

- офіційний сайт закладу освіти <https://school3zp.blogspot.com/>;
- спільнота у соціальній мережі Facebook: <https://www.facebook.com/groups/zp.school3/>
- вайбер-групи;
- інформаційні стенди;
- скринька довіри.

Інструментом оцінки ефективності громадського самоврядування в гімназії є процедура щорічного комплексного самооцінювання, яка проводиться за рішенням органів шкільного самоврядування. Самооцінювання проходить у вигляді анонімного опитування (анкетування) педагогів, батьків та учнів, що передбачає подальше коригування роботи громадського самоврядування з урахуванням результатів опитування.

1. 2. Правила та регламенти

Запорізька гімназія №3 як спільнота має право створити власні правила та регламенти (документи внутрішнього розпорядку), що не суперечать чинному законодавству. Правила та регламенти є публічними, усім відомими, загальнодоступними і сприймаються всіма учасниками освітнього процесу.

Регуляційні документи (правила та регламенти) розробляються за участі всіх учасників освітнього процесу та членів колективу гімназії, узгоджуються та ухвалюються на Загальних зборах закладу освіти. Змінювати регуляційні документи або їхні частини можна за потреби через винесення пропозицій змін на Загальні збори школи та їхнього ухвалення.

Основні види регуляційних документів, що діють в Запорізькій гімназії №3:

- правила поведінки всіх учасників освітнього процесу;
- регламенти: порядок доступу батьків до гімназії і класів, порядок індивідуального позакласного спілкування з вчителями та класними керівниками, форми проведення першого і останнього дзвоника, батьківських зборів, наявність або відсутність дрес-коду для учнів та вчителів, порядок звернень і скарг у разі недотримання норм регуляційних документів та виникнення конфліктів, порядок розгляду скарг та шляхи їх вирішення тощо.

Правила

1.2.1.Правила для учнів

Правила побудовані у формі засвоєних норм, на позитивному сприйнятті, не містять заборон чи опису покарань.

□ Ми – у безпеці:

- Ми ознайомлені з тим, що в гімназії існує пропускний режим і що йти з гімназії та покидати її територію можна лише з дозволу класного керівника (або адміністрації закладу), який узгоджує це з нашими батьками.

- Ми вільні від будь-яких форм насильства та дискримінації: не допускаємо бійок, штовхання, вважаємо цькування, залякування, лихослів'я та знущання над людиною неприпустимими формами поведінки у гімназії та за її межами.

- Ми дотримуємося правил безпеки (пожежної, електробезпеки, безпечної поведінки під час занять, на перервах тощо), з якими нас ознайомили наші класні керівники та вчителі-предметники.

- Ми знаємо, що від безпечного використання навчального та спортивного обладнання залежить наше здоров'я, а можливо, і життя; на уроки фізичної культури ми виходимо організовано в супроводі вчителя.

- Ми бережно ставимося до навчальних кабінетів, книг, меблів тощо.
- Ми чергуємо у класі, слідкуємо за поведінкою учнів і санітарним станом приміщення під час перерв, а після уроків кожен прибирає своє робоче місце.
- Наш альпінарій – це простір для відпочинку, тому ми дбаємо про чистоту та порядок на ньому, бережно ставимося до дерев, квітів, рослин, птахів.
- Ми знаємо, що гімназія – це територія, на якій не місце для спиртних напоїв, наркотичних речовин, сигарет (електронних – також); зброї, вибухових та інших небезпечних предметів.

□ Ми – ввічливі:

- Ми дотримуємося Золотого правила моральності: «Стався до інших так, як би хотів, щоб ставились до тебе» (ввічливо розмовляємо; чуємо вчителя, своїх товаришів; висловлюємо свої погляди, не зачіпаючи гідності і почуттів інших людей; проявляємо повагу до старших, піклуємося про молодших; звертаємося один до одного та до вчителів шанобливо).
- Завжди поводимося гідно, щоб не принизити свою честь, поважаючи честь і гідність людей, які знаходяться поруч.

□ Ми – старанні і наполегливі у навчанні:

- Ми знаємо, що слід приходити в гімназію за 10-15 хв. до початку навчальних занять, підготувати своє робоче місце, необхідне навчальне приладдя до уроку.
- Ми знаємо, що одяг гімназиста має бути стриманим, бездоганно чистим та випрасуваним, на уроках фізкультури – спортивним.
- Ми ознайомлені з розпорядком роботи гімназії, розкладом уроків, розкладом додаткових індивідуальних занять і виконуємо режимні моменти.
- Ми серйозно ставимося до навчання, старанно виконуємо домашні завдання, на уроках уважно слухаємо вчителя, піднімаємо руку, якщо хочемо висловитися або задати питання.
- Ми дотримуємося принципів академічної доброчесності: самостійно виконуємо завдання; використовуємо у навчальній діяльності лише перевірені та достовірні джерела інформації і посилаємося на них.

□ Пам'ятаємо, що гімназія – наш дім: ми живемо в ній!

- Ми поважаємо цінності своєї гімназії, дбаємо про її авторитет в освітньому просторі міста, району, із повагою ставимося до створених умов.

□ Учні гімназії мають право на:

- навчання впродовж життя та академічну мобільність;
- індивідуальну освітню траєкторію, що реалізується, зокрема, через вільний вибір видів, форм і темпу здобуття освіти, закладів освіти і запропонованих ними освітніх програм, навчальних дисциплін та рівня їх складності, методів і засобів навчання;
- якісні освітні послуги;
- справедливе та об'єктивне оцінювання результатів навчання;
- відзначення успіхів у своїй діяльності;
- свободу творчої, спортивної, оздоровчої, культурної, просвітницької, наукової і науково-технічної діяльності тощо;
- безпечні та нешкідливі умови навчання, утримання і праці;
- повагу людської гідності;
- захист під час освітнього процесу від приниження честі та гідності, будь-яких форм насильства та експлуатації, булінгу (цькування), дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувача освіти;
- отримання соціальних та психолого-педагогічних послуг;

- користування бібліотекою, навчальною, науковою, культурною, спортивною, побутовою, оздоровчою інфраструктурою закладу освіти у порядку, встановленому закладом освіти;
- доступ до інформаційних ресурсів і комунікацій, що використовуються в освітньому процесі та науковій діяльності;
- забезпечення стипендіями у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України;
- трудову діяльність у позанавчальний час;
- особисту або через своїх законних представників участь у громадському самоврядуванні та управлінні закладом освіти.

1.2.2. Правила ефективної комунікації дорослих

П Порядок колективного та індивідуального позакласного спілкування педагогів із батьками.

Усі можливі формати спілкування об'єднують такі спільні риси:

- повага до іншої людини;
- відкритість;
- конструктивність;
- неформальність.

У Запорізькій гімназії №3 запроваджено такий **формат комунікації з батьками**:

- особистий прийом батьків адміністрацією гімназії (графік розміщено на інформаційному стенді та сайті гімназії);
- комунікації через електронні ресурси: електронна пошта, Вайбер, Фейсбук;
- настановча батьківська конференція/збори (на початку навчального року – вересень);
- класні батьківські збори (у тому числі й в онлайн-режимі) – не рідше 2 разів за семестр;
- індивідуальні зустрічі класного керівника, вчителів-предметників з батьками учнів (за потреби);
- довільні сучасні форми спілкування з батьками (спільні походи, екскурсії, класні свята тощо);
- відвідування батьками уроків та позакласних заходів відбувається у Дні відкритих дверей, а також за запрошеннями (відвідування уроків за проханням батьків в інший час відбувається із дозволу адміністрації за попередньою домовленістю);
- класні керівники радяться з батьками з питань організації життя класу; надають інформацію для батьків конкретної дитини саме в контексті її особистісного зростання на засадах поваги і толерантності;
- у разі непередбачуваних подій, які суттєво впливають на освітній процес: як ті, що стосуються суто освітніх аспектів діяльності (сильні морози або забруднення повітря, що заважає дітям прийти до школи; інфекційне захворювання учня, що змушує вживати обмежувальних заходів у класі (класах); призупинення занять через високий рівень захворюваності; перенесення заходів на інший час тощо) повідомлення розсилаються класними керівниками через Вайбер, розміщуються на офіційному сайті та у мережі Фейсбук.

П Під час візиту до гімназії

- Батьки (особи, які їх замінюють) учнів проходять на територію закладу за попередньою домовленістю з класним керівником. Класний керівник або асистент учителя зустрічає батьків на вході до гімназії. Батьки й педагог дотримуються обов'язкових протиепідеміологічних заходів.

- Батьки (особи, які їх замінюють) зустрічаються з учителями виключно після уроків, в екстрених випадках під час перерви за попередньою домовленістю про зустріч.
- Класні керівники, учителі-предметники заздалегідь попереджують адміністрацію та чергових про прихід батьків, час та місце проведення зустрічі.
- Візит батьків (осіб, які їх замінюють) з особистих питань до адміністрації відбувається за попередньою домовленістю.
- Класні керівники та/або асистенти вчителя не залишають учнів без догляду весь час їхнього перебування в закладі освіти.
- Класні керівники та/або асистенти вчителя початкових класів після завершення занять або передають дітей батькам (особам, які їх замінюють), або вихователям груп подовженого дня (у разі коли учень є вихованцем ГПД за наказом по закладу освіти).
- Вихователі ГПД / асистенти вихователів ГПД передають дітей батькам (особам, які їх замінюють); самостійно вихованці ГПД залишають заклад освіти тільки за умови письмової заяви батьків, у якій вказується час залишення гімназії та відповідальність батьків за життя і здоров'я дитини під час самостійного шляху з гімназії додому.

□ Права педагогічних працівників

Педагогічні працівники мають право на:

- академічну свободу, включаючи свободу викладання, свободу від втручання в педагогічну, науково-педагогічну та наукову діяльність, вільний вибір форм, методів і засобів навчання, що відповідають освітній програмі;
- педагогічну ініціативу;
- розроблення та впровадження авторських навчальних програм, проектів, освітніх методик і технологій, методів і засобів, насамперед методик компетентнісного навчання;
- користування бібліотекою, навчальною, науковою, культурною, спортивною, побутовою, оздоровчою інфраструктурою закладу у порядку, встановленому закладом освіти відповідно до спеціальних законів;
- підвищення кваліфікації, перепідготовку;
- вільний вибір освітніх програм, форм навчання, закладів освіти, установ і організацій, інших суб'єктів освітньої діяльності, що здійснюють підвищення кваліфікації та перепідготовку педагогічних працівників;
- доступ до інформаційних ресурсів і комунікацій, що використовуються в освітньому процесі та науковій діяльності;
- відзначення успіхів у своїй професійній діяльності;
- справедливе та об'єктивне оцінювання своєї професійної діяльності;
- захист професійної честі та гідності;
- безпечні і нешкідливі умови праці;
- участь у громадському самоврядуванні закладу освіти;
- участь у роботі колегіальних органів управління закладу освіти;
- захист під час освітнього процесу від будь-яких форм насильства та експлуатації, у тому числі булінгу (цькування), дискримінації за будь-якою ознакою, від пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю.

□ Права батьків учнів:

Батьки учнів гімназії мають право:

- захищати відповідно до законодавства права та законні інтереси здобувачів освіти;
- звертатися до закладу освіти, органів управління освітою з питань освіти;
- обирати освітню програму, вид і форму здобуття дітьми відповідної освіти;
- брати участь у громадському самоврядуванні закладу освіти, зокрема обирати і бути обраними до органів громадського самоврядування закладу освіти;

- завчасно отримувати інформацію про всі заплановані у закладі освіти та позапланові педагогічні, психологічні, медичні, соціологічні заходи, дослідження, обстеження, педагогічні експерименти та надавати згоду на участь у них дитини;

- отримувати інформацію про діяльність закладу освіти, у тому числі щодо надання соціальних та психолого-педагогічних послуг особам, які постраждали від булінгу (цькування), стали його свідками або вчинили булінг (цькування), про результати навчання своїх дітей (дітей, законними представниками яких вони є) і результати оцінювання якості освіти у закладі освіти та його освітньої діяльності.

□ Шляхи вирішення конфліктів

- Конфлікти між учнями в гімназії розв'язуються класним керівником за допомогою психолога, адміністрації.

- Розгляд та розв'язання конфліктів також можуть здійснюватися Радою або Загальною конференцією гімназії, засновником гімназії у порядку, визначеному Статутом.

- Ми, **педагоги, батьки та учні**, вважаємо, що для розв'язання конфліктних ситуацій виправданим є проведення круглих столів як форми публічного обговорення тих чи інших питань, якій притаманні певний порядок і черговість висловлювань його учасників, а також рівні права і позиції всіх присутніх.

- Під час розв'язання конфліктних ситуацій необхідно:

- відкинути негативний досвід спілкування, контролювати свою реакцію на агресію;
- чітко сформулювати аргументи «Я за...» - «Я проти...»;
- не забувати про кінцеву мету спілкування: успішне та комфортне навчання дитини;
- використовувати активне слухання;

- вдумливо сприймати критику на свою адресу: важливо навчитися відрізняти конструктивну критику від неаргументованого негативу (конструктивна критика завжди корисна, за неї краще подякувати та дослухатися).

□ Порядок розгляду звернень і скарг

- звернутися з письмовою заявою можна до приймальної, яка розташована за адресою: м. Запоріжжя, вул. Шкільна, 11;

- надіслати лист поштою за адресою: вул. Шкільна, 55, м. Запоріжжя, 69095;

- надіслати електронне звернення на е-адресу: school3.inkl.zp@gmail.com;

- під час особистого прийому громадян;

- у письмовому зверненні має бути зазначено прізвище, ім'я, по батькові, місце проживання громадянина, викладено суть порушеного питання, зауваження, пропозиції, заяви чи скарги, прохання чи вимоги;

- у письмовому зверненні також має бути зазначено електронну поштову адресу, на яку заявнику може бути надіслано відповідь, або відомості про інші засоби зв'язку з ним;

- письмове звернення без зазначення місця проживання, не підписане автором (авторами), а також таке, з якого неможливо встановити авторство, розгляду не підлягає;

- при надходженні усного звернення має бути озвучено прізвище, ім'я, по батькові, місце проживання громадянина, суть порушеного питання, зауваження, пропозиції, заяви, скарги, прохання, вимоги тощо; також мають бути озвучені засоби зв'язку із заявником, якими він бажає отримати відповідь (звернення, яке надходить без дотримання вимог, не розглядається, про що повідомляється заявнику під час розмови);

- подання громадянином звернення, яке містить наклеп і образи, дискредитацію органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян та їхніх посадових осіб, керівників та інших посадових осіб підприємств, установ і організацій незалежно від форм власності, заклики до розпалювання національної, расової, релігійної ворожнечі та інших дій, **тягне за собою відповідальність, передбачену чинним законодавством.**

□ Терміни розгляду звернень громадян:

- звернення розглядаються і задовольняються у строк, що не перевищує одного місяця від дня їх надходження, а ті, які не потребують додаткового вивчення, - невідкладно, але не пізніше п'ятнадцяти днів від дня їх отримання.
- якщо в місячний строк вирішити порушені у зверненні питання неможливо, встановлюється необхідний строк для розгляду, про що головний виконавець повідомляє заявника; загальний строк вирішення питань, порушених у зверненні, не може перевищувати сорока п'яти днів;
- строки розгляду звернень обчислюються у календарних днях, починаючи від дня реєстрації таких звернень, датою задоволення звернення є дата реєстрації відповіді на нього;
- у разі, коли питання, порушені у зверненні, не належать компетенції гімназії, таке звернення переадресовується заявнику не пізніше наступного дня.

□ Забезпечення публічності інформації про діяльність гімназії.

Ми, **педагоги, батьки та учні**, вважаємо, що стереотипи і вигадані міфи з'являються там, де не вистачає інформації.

На офіційному сайті гімназії розміщується інформація, яка підлягає обов'язковому оприлюдненню, а саме:

- Статут Запорізької гімназії №3 Запорізької міської ради;
- Освітня програма Запорізької гімназії №3 Запорізької міської ради;
- Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти Запорізької гімназії №3 Запорізької міської ради;
- Порядок зарахування до освітнього закладу;
- моніторинг якості освіти;
- інформація про кадровий склад педагогічних працівників;
- звіт про витрати із благодійних внесків;
- звіт про роботу гімназії за навчальний рік.

На офіційній сторінці Фейсбуку подаються загальні відомості про заклад, контактна інформація, повідомлення, хроніка подій тощо.

У куточку «Актуальна інформація» розміщується структура навчального року, графік прийому громадян, розклад уроків/позакласних заходів, режим роботи закладу, інша оперативна інформація.

1.2.3. Принципи фінансування та співфінансування

Фінансова діяльність шкільної спільноти ґрунтується на принципах відкритості, зрозумілості і прозорості. Співучасть батьків у фінансових витратах закладу освіти є добровільною та може бути спрямована переважно на цільові проєкти, що знайшли підтримку більшості класної або шкільної спільноти.

□ Державне фінансування

«Заклади освіти, що отримують публічні кошти, та їх засновники зобов'язані оприлюднювати на своїх веб-сайтах кошторис і фінансовий звіт про надходження та використання всіх отриманих коштів, інформацію про перелік товарів, робіт і послуг, отриманих як благодійна допомога, із зазначенням їх вартості, а також про кошти, отримані з інших джерел, не заборонених законодавством» (частина 3 ст. 30 Закону України «Про освіту»).

Усі члени спільноти гімназії мають вільний доступ до інформації про бюджет закладу. Адміністрація гімназії зобов'язана раз на рік оприлюднювати фінансовий звіт з надходженнями та видатками, в якому відображено: обсяг фінансування, передбачений на

заклад в поточному році, скільки і на яку суму подано запитів до місцевої влади, скільки отримано, який дефіцит (якщо він є) і на що бракує коштів (якщо так сталося).

Річний кошторис є складовою плану розвитку закладу освіти, який складає адміністрація. Раз на рік директор гімназії проводить публічне звітування за річним планом, до якого входить і фінансове звітування, та презентує план розвитку закладу на наступний рік, а також очікувані фінансові потреби.

Співфінансування силами батьків є частиною кошторису гімназії і відображається в звіті у графі “надходження”. Гроші приймаються виключно в безготівковій формі та надходять на спецрахунок закладу. Якщо батьки вирішили передати гімназії будь-які матеріальні цінності, вони мають бути взяті на облік за актом приймання-передачі і визначена їхня балансова вартість.

Подання адміністрацією гімназією недостовірної інформації у фінансовому звіті карається штрафом згідно з чинним законодавством. Питання щодо кошторису та фінансового звіту вирішуються через звернення до адміністрації гімназії або територіального відділу освіти Олександрівського району.

□ **Співфінансування силами батьків**

Співфінансування силами батьків здійснюється за принципами:

- добровільності;
- конфіденційності;
- прозорості та системної звітності.

Основою співфінансування силами батьків є цільові проекти, гроші на які збираються за принципом відкритого оголошення. Проект може оголосити адміністрація гімназії, учитель, батьки або учні. Проект виноситься на розгляд спільноти (класу або школи) і реалізується, якщо отримує належне фінансування на добровільних засадах. Кожен із членів батьківської спільноти самостійно вирішує, чи бажає фінансово підтримати проект і також самостійно визначає розмір своєї фінансової участі. Обов'язковою умовою такого співфінансування є оприлюднення переліку потреб та їхньої вартості.

Батьки мають можливості контролювати та перевіряти реальні потреби гімназії в їхньому співфінансуванні. Наявність або відсутність грошей на рахунку закладу освіти або засновника можна перевірити через запит на публічну інформацію до засновника та відкриті реєстри. Перевірити адекватність тендерних закупівель можна через сайт ProZorro. Перевірити, чи потреба у співфінансуванні силами батьків певних речей (мийних засобів, фарби тощо) дійсно існує, батьки можуть, ініціювавши інвентаризаційну перевірку і створивши відповідну комісію, що перевірить фактичну наявність або відсутність речей, на закупівлю яких пропонується співфінансування.

РОЗДІЛ 2. ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Ми, *педагоги, батьки та учні*, виходимо з того, що:

- *освітній процес має бути спрямований на всебічний розвиток і подальшу успішну самореалізацію учня в дорослому житті – як особистості, громадянина й фахівця;*
- *за якість освіти відповідають учасники освітнього процесу: педагогічні працівники, здобувачі освіти та їх батьки.*

2.1. Організація освітнього процесу в межах навчальної діяльності

• Організація освітнього процесу ґрунтується перш за все на академічній свободі вчителя, праві вільного вибору ним форм, методів та засобів навчання і праві вчителя на педагогічну ініціативу. Адміністрація гімназії, батьківська та учнівська спільноти усебічно сприяють реалізації цих прав вчителя.

• Батьки та учні (8-9 класи) можуть бути ініціаторами та/або брати участь у низці питань організації освітнього процесу, зокрема:

- у межах Типового робочого плану колективно обирати предмети варіативного складника освітньої програми з урахуванням запитів більшості;
- батьки залучаються до організації майстер-класів та лекцій про різні спеціальності, а також до організації навчальних екскурсій.

● Важливою умовою ефективності освітнього процесу є неупереджене, прозоре та зрозуміле оцінювання учнів, яке ґрунтується на позитивному принципі та відбувається відповідно до вимог:

- система оцінювання сприяє реалізації компетентнісного підходу до навчання;
- критерії та методи оцінювання, а також критерії виставлення оцінок оприлюднюються заздалегідь;
- здобувачі освіти вважають оцінювання навчальних досягнень справедливим і об'єктивним;
- оцінювання дозволяє учням продемонструвати, наскільки вони досягли запланованих навчальних результатів (учні одержують зворотний зв'язок, який за потреби супроводжується порадами щодо організації навчальної діяльності);
- правила оцінювання передбачають можливість врахування пом'якшуючих обставин;
- оцінювання послідовно і справедливо застосовується до всіх учнів та проводиться відповідно до встановлених правил;
- учні та батьки мають право одержувати дані про оцінки своєї дитини від учителя і класного керівника.

Загальні принципи оцінювання здобувачів освіти передбачають, що:

- основними видами оцінювання навчальних досягнень учнів є поточне та підсумкове (тематичне, семестрове, річне) оцінювання, а також державна підсумкова атестація;
- обов'язковому оцінюванню підлягають навчальні досягнення учнів з предметів інваріантної складової робочого навчального плану закладу;
- не підлягають обов'язковому оцінюванню навчальні досягнення учнів з факультативних, групових та індивідуальних занять, які фіксуються в окремому (спеціальному) журналі;
- учитель несе персональну відповідальність за своєчасне й об'єктивне оцінювання учнів;
- під час проведення навчального заняття будь-яка робота учнів має бути оцінена (не лише виставлення балів, а також словесне оцінювання навчальних досягнень учнів);
- учні та батьки мають право одержувати дані про оцінки своєї дитини від учителя і класного керівника.

2.2. Організація освітнього процесу поза межами навчальної діяльності.

● Особливістю організації освітнього процесу в гімназії є об'єднання навчальної і пізнавальної діяльності, освітнього простору, що забезпечує реалізацію індивідуальних здібностей дитини, поєднання базової і додаткової освіти, організація проєктно-дослідницької діяльності, а також позанавчальної діяльності здобувачів освіти (самопідготовка, фізкультурно-оздоровча, розвивальна діяльність, консультативна робота, корекційно-розвиткові заняття тощо).

● Позакласна робота організовується відповідно до уподобань, інтересів та нахилів гімназистів, які відвідують індивідуальні, групові та факультативні заняття, що визначені навчальним планом.

● У гімназії створено систему додаткових індивідуальних занять/консультацій:

- заняття проводяться з учнями, що потребують додаткової допомоги через відсутність на заняттях із поважних причин або через складність навчального матеріалу;
- особлива увага приділяється підготовці учнів до державної підсумкової атестації;
- заняття/консультації можуть також проводитися для підготовки учнів до предметних олімпіад чи творчих конкурсів.

● Усім учням надається можливість спробувати себе у творчих видах діяльності та взяти участь у відповідних конкурсах, виставах, змаганнях тощо: критеріями участі в творчих

конкурсах є не наявність відповідних навичок, а виключно бажання учня. Форма і зміст таких заходів обираються та плануються спільно з учнями; пріоритетом у виборі форм позаурочної творчої активності є побажання учнів.

- У позаурочний час учні за бажанням можуть брати участь в олімпіадах з навчальних предметів; відповідний учитель надає допомогу в підготовці. Успішна участь в олімпіадах не є обов'язком учнів; будь-який результат на олімпіаді або відмова від участі не можуть бути причиною засудження чи покарання з боку вчителя або адміністрації гімназії.

- Запорукою добровільної участі в позаурочній діяльності є її відкрита програма та попереднє оголошення загальногімназійних учнівських заходів, що обговорюється та пропонується заздалегідь на кожен тиждень, місяць або семестр. Такий порядок дає можливість охочим заздалегідь визначитись, у яких видах позаурочної діяльності вони б хотіли взяти участь. Учні та батьки можуть вносити свої пропозиції на наступний рік і брати участь у складанні програми заходів.

- Механізмом перевірки ефективності позаурочної діяльності в гімназії є процедура самооцінки закладу освіти (внутрішній аудит), що проводиться за допомогою опитування (анкетування) вчителів, батьків та учнів з подальшим коригуванням роботи з урахуванням результатів анкетування.

РОЗДІЛ 3. БЕЗПЕКА В ЗАКЛАДІ ОСВІТИ

Ми, **педагоги, батьки та учні**, виходимо з того, що:

обов'язковим елементом освітнього процесу в освітньому середовищі гімназії є задоволення для всіх його учасників на належному рівні основних потреб людини (зокрема фізіологічних, соціальних та потреб у безпеці – фізичній і психологічній).

3.1. Сприятливе фізичне середовище

- Учасникам освітнього процесу в гімназійному середовищі гарантовано:
 - вільний доступ до свіжого повітря: наявність свіжого повітря в класах під час занять, регулярне провітрювання класів під час перерви та можливість прогулянок дітей на подвір'ї під час перерв;
 - вільний доступ до питної води: фонтанчики та кулери з питною водою завжди доступні всім учасникам освітнього процесу в гімназії;
 - вільний доступ до туалету: туалети відповідають потребам людини в повазі до її гідності та сучасним гігієнічним нормам (вони облаштовані індивідуальними кабінками з дверима, що зачиняються, сучасними сантехнічними системами, забезпечені туалетним папером, водою та милом для миття рук);
 - доступна якісна їжа: в гімназії організовано гаряче харчування; проводиться щоденний контроль за якістю продуктів, що надходять до буфету, умовами їх зберігання, дотримання термінів їх реалізації
 - надання кваліфікованої домедичної допомоги в разі потреби.

3.2. Безпечне та комфортне психосоціальне середовище

- Усі учасники освітнього процесу підтримують дружню, заохочувальну і комфортну атмосферу в гімназії та в освітньому просторі, ставляться один до одного з повагою.

- Соціально-психологічна служба (практичний психолог, соціальний педагог), яка здійснює психологічний та соціально-психологічний супровід освітнього процесу в гімназії, забезпечена організаційними і методичними можливостями для ефективної роботи. Розкладом роботи соціально-психологічної служби передбачено проведення годин спілкування у кожному класі.

- У гімназії створені умови для успішної адаптації та інтеграції здобувачів освіти до освітнього процесу, професійної адаптації працівників:

- забезпечення сприятливої адаптації учнів перших та п'ятих класів до умов навчання в гімназії реалізується через систему психолого-педагогічних заходів з адаптації, яка затверджується директором гімназії на початку навчального року;
- створено систему роботи щодо адаптації новоприбулих дітей та педагогів;
- допомога педагогічним працівникам адаптуватися до нових умов (при зміні освітньої програми, введення нового законодавства в силу тощо) здійснюється через педради, тренінги, роботу методичних об'єднань та індивідуальну роботу.

- Політика запобігання булінгу в гімназії реалізується через проєкт «Соціально-емоційне й етичне навчання учнів інклюзивної школи», метою якого є створення безпечного толерантного середовища; формування навичок соціальної активності дитини, навичок жити в суспільстві за принципом «Ми різні – ми рівні»; виховання особистісної толерантності і поваги до прав і обов'язків інших членів суспільства; набуття дітьми досвіду виходу із кризових ситуацій та вмінь захищати себе від усіх видів насильства (булінгу).

- У випадку виявлення фактів булінгу (цькування):

- інцидент розглядається одразу працівником, який став очевидцем або до кого надійшло звернення з приводу булінгу;
- гімназія надає підтримку особі, яка стала жертвою булінгу, забезпечуючи припинення будь-яких дій, які можуть створювати фізичний та психологічний тиск;
- про інцидент класний керівник повідомляє батькам;
- практичний психолог працює з ініціатором/ініціаторами та свідками випадку булінгу;
- представник керівництва (соціальний педагог) спілкується з усіма сторонами конфлікту.

- У закладі сформовано гімназійну політику щодо безпечного користування мережею Інтернет, формування навичок безпечної поведінки в Інтернеті:

- навчанням педагогів та учнів щодо безпечного користування мережею Інтернет;
- використання інтернет-ресурсів виключно з навчальною метою;
- користування Інтернет-ресурсами під час навчальних занять під наглядом педагогів;
- відсутність доступу до сайтів, які містять непристойну, заборонену, нелегальну інформацію, насильство тощо;
- дотримання принципів академічної доброчесності: при використанні інформації з інтернет-ресурсів міститься посилання на джерело;
- недопустимість поширення інформації, що може образити інших осіб або заподіяти їм шкоду;
- наявність антивірусних програм та їх вчасне оновлення;
- моніторинг гімназійних ресурсів (веб-сайт, сторінка у соціальних мережах) на предмет розміщення на них несанкціонованої інформації;
- недопустимість зберігання, поширення інформації, яка містить персональні дані, крім випадків, визначених законодавством (дозвіл перед зйомкою та розміщенням фото- чи відеоматеріалів від батьків чи інших законних представників дитини не потрібен у разі: проведення заходів публічного характеру у закладі, відсутності прямої заборони батьків, інших законних представників дитини на зйомку та розміщення матеріалів (частина 1 та 3 стаття 307 Цивільного кодексу України); здійснення зйомки та розміщення матеріалів в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини (частина 2 статті 32 Конституції України); якщо відзняті матеріали не дають можливості ідентифікувати особу дитини (Рішення Європейського суду прав людини у справі *Kahn vs. Germany* від 17 березня 2016 року).

- Проблеми з порушенням правил дружності та взаємоповаги в школі вирішуються на рівні адміністрації закладу. Розгляд та розв'язання конфліктів також можуть здійснюватися Загальними зборами школи, засновником закладу освіти (органом управління у сфері освіти, який діє від імені засновника). Шкільна процедура розв'язання конфліктів не позбавляє особу права звернутись до суду або до освітнього омбудсмена.

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Контроль за виконанням цього Меморандуму проводиться сторонами, що його підписали.

2. Цей Меморандум діятиме з моменту його підписання Сторонами до _____

3. Учителі, батьки, учні забезпечать максимальну прозорість та відкритість своїх відносин у рамках реалізації положень цього Меморандуму. При цьому учасники освітнього процесу повинні в розумних межах докладати всіх зусиль для захисту інформації, що носить конфіденційний характер.

4. Будь-які зміни та доповнення до цього Меморандуму вносяться за погодженням усіх учасників освітнього процесу.

Ми, педагоги, батьки та учні, погодилися про наступне:

□ ***Організаційні основи взаємодії учасників освітнього процесу***

1. З метою реалізації положень цього Меморандуму проводитимуться робочі наради за участі представників учасників освітнього процесу.

2. Цей Меморандум не накладає ніяких фінансових чи майнових зобов'язань. У разі виникнення такої потреби учасники освітнього процесу можуть укласти окремі договори.

□ ***Умови співпраці***

Учасники освітнього процесу зобов'язуються:

- поважати інтереси і права один одного, неухильно дотримуватися обов'язків в рамках Конституції України, чинних Законів України, міжнародних нормативно-правових документів, що регламентують права й обов'язки дітей, Статуту закладу освіти, Положення «Про академічну доброчесність»;
- визнавати одне одного як партнерів в організації освітнього процесу, позашкільного та громадського життя, дозволля й оздоровлення учнів, фінансовій, соціальній, інформаційній підтримці закладу освіти;
- створювати сприятливе середовище для здобуття якісної освіти кожним учнем гімназії;
- забезпечувати активну участь сторін у виконанні річного плану роботи закладу освіти, ініціювати та підтримувати всі форми співпраці педагогів, учнів, батьків;
- сприяти створенню безпечних для життя та здоров'я психічно комфортних умов учням, батькам, вчителям у навчанні, вихованні й педагогічній діяльності; виявляти та піддавати критиці будь-які прояви приниження гідності, утиску, відмови у задоволенні законних вимог учасників освітнього процесу; вимагати вирішення конфлікту у законний спосіб;
- будь-яке рішення, що стосується всіх або одного з партнерів і має вплив на їхні інтереси, приймати тільки шляхом взаємних консультацій, переговорів та узгоджень;
- постійно інформувати сторони про свою діяльність, про прийняті рішення та їх наслідки.

Учасники освітнього процесу домовляються:

- спільно планувати роботу закладу освіти на навчальний рік;
- змінювати і доповнювати умови угоди тільки за спільною згодою сторін